

INSTITUTUL DE ARHEOLOGIE „VASILE PÂRVAN”

MATERIALE ȘI CERCETĂRI ARHEOLOGICE
SERIE NOUĂ, SUPPLEMENTUM III

IN MEMORIAM
EUGEN NICOLAE

EDITAT DE
ROXANA DOBRESU, AUREL VÎLCU

BUCUREȘTI
2025

COPERTA: Dan Iulian MĂRGĂRIT

**MCA SERIE NOUĂ
SUPPLEMENTUM III**

www.mcajournal.ro

**Tehnoredactor: Ofelia COȘMAN
Secretar de redacție: Dana COSTIN**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

In memoriam Eugen Nicolae / ed.: Roxana Dobrescu, Aurel Vîlcu -

Târgoviște: Cetatea de scaun, 2025

Conține bibliografie

ISBN 978-606-537-820-9

I. Dobrescu, Roxana (ed.)

II. Vîlcu, Aurel (ed.)

902

929

**Toate articolele publicate în *Materiale și Cercetări Arheologice* sunt *peer-reviewed*.
Materiale și Cercetări Arheologice este indexată în următoarele baze de date:
Persée, Copernicus, ERIH PLUS, Scopus, CEEOL, EBSCO și DOAJ.**

Acest volum a fost editat cu sprijinul financiar al Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan”.

(1955–2024)

SUMAR / SOMMAIRE / CONTENTS

Aurel VÎLCU <i>In memoriam</i> Eugen Nicolae.....	9
Georges DEPEYROT Eugen Nicolae et cinq siècles de numismatique Eugen Nicolae and five centuries of numismatics	31
Adina BORONEANȚ, Monica MĂRGĂRIT One man’s trash is another man’s treasure – the case of the osseous debitage waste from Drăgușeni – <i>Ostrov</i>	39
David BACIU, Adrian BĂLĂȘESCU Preliminary study of the faunal material discovered in an Early Eneolithic feature from Alexandria – <i>Limonagiul</i> settlement (Teleorman County). 2019–2021 campaigns.....	59
Radu BĂJENARU Poveste din trecut. Despre descoperirea depozitului de topoare de la Sinaia A tale from the past. The discovery of the Sinaia axe-hoard	83
Gabriel Mircea TALMAȚCHI Două tezaure de semne monetare descoperite în zona de coastă a Mării Negre din teritoriul istro-pontic Two hoards of monetary signs discovered in the Black Sea coastal area of the Istro-Pontic area.....	99
Pierre DUPONT Transport amphoras of “Milesian” type: originals and local imitations.....	111
Theodor ISVORANU Monede din perioada romană imperială descoperite în zona Orheiului (Republica Moldova) Roman imperial coins from the Orhei area (Republic of Moldova)	119
Lucian MUNTEANU, Lăcrămioara-Elena ISTINA Noi informații despre tezaurul monetar roman imperial de la Măgurești (jud. Bacău) (CHRE 16297) New information on the Roman imperial monetary hoard from Măgurești (Bacău County) (CHRE 16297)	139
Mihai DIMA Monede romane dintr-o colecție constituită la Ostrov, jud. Constanța A collection of Roman coins found at Ostrov, Constanța County.....	159
Constantin C. PETOLESCU <i>Cohors II Dacorum</i> . Două trupe auxiliare romane cu număr de ordine identic <i>Cohors II Dacorum</i> . Two Roman auxiliary troops with identical numerical identifiers	173
Radu ARDEVAN, Alin PRALEA Monete antice din colecția lui Ioan Mihályi de Apșa Ancient coins from the collection of Ioan Mihályi de Apșa	177
Mircea DABÎCA, Theodor ISVORANU Cercetări arheologice la Histria, sectorul Sud (2018–2024). Descoperiri monetare Archaeological research at Histria, the South sector (2018–2024). Coin finds.....	189
Adriana PANAITÉ Roman roads in Moesia Inferior in the Black Sea coast area	213
Marius BLASKÓ, Zsuzsanna KOPECZNY, Róbert GINDELE, Gergely SZENTHE, Ștefan POPA, Erwin GÁLL Dating grave no. 97 from Vălcani in the light of numismatic and radiocarbon research – contributions to the chronology of H.1.....	237

Aurel-Daniel STĂNICĂ	
Între bizantini și tătari. Cimitirul de la Isaccea – <i>Bagola</i>	
Between Byzantines and Tatars. The necropolis from Isaccea – <i>Bagola</i>	249
Oana DAMIAN	
Despre prezența Hoardei de Aur în situl bizantin de la Nufăru (județul Tulcea)	
The Golden Horde and the Byzantine archaeological site at Nufăru (Tulcea County)	295
Ana BOLDUREANU	
Un fragment din tezaurul de monede tătărești descoperit la Inești, Raionul Telenești, Republica Moldova	
A fragment of the Tatar coin hoard discovered in Inești, Telenești district, Republic of Moldova.....	303
Monica DEJAN, Ana BOLDUREANU	
Considerații despre câteva monede tătărești descoperite în zona Cetății de Scaun a Sucevei	
(a doua jumătate a secolului XIV)	
Considerations about a few Tatar coins discovered in the Suceava Fortress area	
(second half of the 14 th century).....	313
Letiția NISTOR, Adrian BĂTRÎNA	
Vestigiile bisericii lui Alexandru cel Bun de la Mănăstirea Bistrița (județul Neamț). Propuneri de reconstituire	
arhitecturală	
The remains of the Bistrița monastery (Neamț County) founded by Alexander the Good. Proposals for	
architectural reconstructions.....	319
Lilia DERGACIOVA, Alexandr ALEXANDROV	
Matrița sigilară a unui demnitar din sfatul domnesc al lui Ștefan II, domnitorul Țării de Jos a Moldovei	
The seal of a dignitary member in the Princely Council of Stephen II, Prince of Lower Moldova	337
Ioan-Aurel POP, Alexandru SIMON	
Bani pentru cruciadă: Rapoarte sieneze din primăvara anului 1476	
Money for the Crusade: Sieneze Reports from Spring 1476.....	341
Alexandru SIMON	
Documente și monede: <i>Petrusian</i> și lancu de Hunedoara	
Documents and coins: <i>Petrusian</i> and John Hunyadi	349
Gabriel CUSTUREA, Ana-Maria VELTER	
Câteva monede rare din colecția muzeului constănțean	
A few rare coins in the collection of the Constanța Museum	357
Florin Gabriel PETRICĂ, Minodora CÂRCIUMARU, Ovidiu CÎRSTINA, Adrian IONIȚĂ	
Observații asupra a două morminte descoperite în necropola bisericii „Sfânta Vineri” de la	
Curtea Domnească din Târgoviște	
Remarks on two burials in the cemetery of the Sfânta Vineri church from the Royal Court of Târgoviște.....	363
Gabriel VASILE	
Despre un posibil ritual funerar la populațiile medievale din Muntenia prin prisma a doi indivizi descoperiți	
în cimitirul bisericii „Sf. Vineri” de la Curtea Domnească din Târgoviște	
On a possible funerary ritual of Medieval populations in Wallachia as indicated by two individuals buried	
in the cemetery of the Sfânta Vineri church from the Royal Court of Târgoviște	373
Adriana GAȘPAR	
Șoapte din trecut. Fragmente ceramice cu inscripții în limba osmană descoperite la Timișoara	
Whispers from the past. Pottery sherds with Osmanic language inscriptions from Timișoara	391
Daniela MARCU-ISTRATE, Cristian-Florin ANGHELESCU, Roxana BUGOI	
Introducere în studiul sticlei de fereastră descoperite la Catedrala Romano-Catolică și Palatul Episcopal	
din Alba Iulia	
An introduction to the study of the window glass from the Roman-Catholic Cathedral and the Bishop’s Palace	
in Alba-Iulia.....	409

Radu Gabriel DUMITRESCU	
Un nou lot din tezaurul de la Craiova – <i>Strada Nicolae Bălcescu</i> (Sec. XVII–XVIII)	
A new part of the Craiova hoard – <i>Nicolae Bălcescu Street</i> (17 th –18 th centuries).....	433
Mariana ŞLAPAC	
The contribution of the ottomans to the construction of the Vauban-type fortress in Kiliya.....	449
Corneliu Bogdan Nicolae BELDIANU, Camelia Silvia BELDIANU	
<i>Tsuba</i> cu scene evocatoare. O formă de manifestare a unei arte medalistice avant la lettre în Japonia perioadei Edo?	
<i>Tsuba</i> with evocative scenes. An avant la lettre manifestation form of medal art in Japan	463
Abrevieri / Abreviations / Abbreviations	481

EUGEN NICOLAE

(19.06.1955–28.09.2024)

Într-o sâmbătă, 28 septembrie 2024, când zorile anunțau o frumoasă zi de toamnă, a trecut la cele veșnice Eugen Nicolae, numismat și arheolog, o personalitate complexă și copleșitoare, cu principii și educație din alte vremuri. S-a stins cu sentimentul datoriei împlinite față de societate și de marea lui dragoste, Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, căruia i s-a dăruit în totalitate, timp de peste patru decenii, plătind în final un tribut greu, propria sănătate. Ultima zi de activitate, vineri 27 septembrie 2024, definitivă pentru cel care ne-a fost coleg, profesor și director, și-a petrecut-o așa cum a dorit întotdeauna: în calitate de conducător științific în mijlocul colegilor de breaslă, colaboratorilor și, mai ales, al doctoranzilor. În ciuda suferinței care îl chinuia în ultimii doi ani din viață, și pe care o masca elegant, uneori cu o vorbă de duh, cu un extraordinar simț al datoriei și parcă simțind că se apropie momentul reîntâlnirii cu profesorii care l-au format și despre care povestea uneori, s-a grăbit să organizeze susținerea tezelor doctoranzilor. Cea din urmă fotografie, din 27 septembrie, îl surprinde obosit, însă relaxat, cu un zâmbet împăcat, înconjurat de membrii comisiei de susținere și de doctoranzi. Imaginea este emblematică pentru Eugen Nicolae, cel care a sprijinit necondiționat tinerii cercetători, de multe ori sacrificându-se pe sine cu o generozitate ieșită din comun. Cuvintele sunt prea sărace pentru a-i defini personalitatea și cei care i-au fost colaboratori înțeleg acest sentiment. Cu timpul, colbul uitării se va așterne asupra vremurilor prezente, însă rolul acestor rânduri este de a-i oferi nemurirea, iar posteritatea nu îl va reține doar printr-un bilanț sec al publicațiilor, multe ca număr, ci și prin întreaga sa activitate organizatorică și administrativă.

Născut pe 19 iunie 1955 la București, a urmat școala generală și studiile liceale în același oraș. A absolvit Facultatea de Istorie din cadrul Universității din București în anul 1979, cu o lucrare de licență coordonată de eminentul turcolog Mihai Maxim, ulterior fiind profesor de istorie la un liceu timp de trei ani. Încă din perioada studenției și-a manifestat înclinația spre cercetarea trecutului, participând la șantiere arheologice și apoi colaborând îndeaproape cu Gheorghe Poenaru Bordea și Constantin Preda, de la care a deprins primele noțiuni de numismatică. În februarie 1983, a ocupat prin concurs postul de cercetător științific la Cabinetul Numismatic al Institutului de Arheologie din București. În anul 1997, sub coordonarea profesorului Constantin Preda, a susținut, la Universitatea din București, prima teză de numismatică islamică din România, *Moneda otomană în Țările Române în perioada 1451–1512*, publicată șase ani mai târziu. Pregătirea în domeniu a fost completată prin mai multe stagii de documentare efectuate la muzee și instituții de cercetare din Sankt-Petersburg, Lausanne, New York, Chișinău, Belgrad, Istanbul, Paris și Berlin. Din 2004 și până în anul 2022 a condus Cabinetul Numismatic din cadrul Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan”. În ultimele două decenii ale vieții, fără a lăsa deoparte cercetarea izvoarelor numismatice și arheologice, s-a aplecat asupra problemelor administrative ale Institutului, consumând mult timp și energie. A îndeplinit pe rând funcțiile de secretar științific (1999–2005), director adjunct (2005–2016) și director (2016–2024), confruntându-se de multe ori cu situații dificile moștenite din trecut.

Una dintre marile sale dorințe a fost restaurarea Casei Macca, sediul și emblema Institutului, și refacerea expoziției de bază, care să readucă în atenția publicului larg bogatul patrimoniu acumulat în timp. După multe întârzieri, din cauza lipsei de finanțare, a documentației și a ajustării proiectului inițial, lucrările au început în timpul mandatului său de director. Din păcate, visul de a vedea Casa Macca pe deplin funcțională și intrată în circuitul expozițiilor muzeale din București, în tandem cu o altă bijuterie arhitecturală aflată în vecinătate, Muzeul George Severeanu, nu s-a împlinit în timpul vieții, însă cu siguranță va fi dus la bun sfârșit de colaboratorii mai tineri.

Administrativ, dar și în plan științific, avea o acribie dusă la extrem. Era riguros mai întâi cu propria persoană, dându-se drept exemplu. A fost un redactor extraordinar, cu un talent exasperant, având la citirea manuscriselor, așa cum îi plăcea să spună câteodată, „ochi de soacră”. Mărturie în acest sens stau numeroasele volume de specialitate, de la *Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României* până la lucrări complexe de numismatică, istoria arhitecturii, studiul artelor și folclor, redactate cu o perfecțiune descrisă de el însuși, plastic și cu umor, în grai moldovenesc: „își rupe musca chișorul”. A fost membru în comitetele de redacție ale revistelor *Buletinul Societății Numismatice Române* (1983–2009), *Studii și Cercetări de Numismatică* (1984; redactor responsabil din 2010), *Dacia NS* (2009; redactor șef din 2016), *Materiale și Cercetări Arheologice* (2016) și *Revista de Cercetări Arheologice și Numismatice* (2015). În Republica Moldova a contribuit la creșterea revistelor, în calitate de membru în colegiile de redacție la *Stratum plus* (2000), *Tyragetia* (2008), *Revista Arheologică* (2008) și *Arheologia preventivă în Republica Moldova* (2015).

Trebuie spus că Republica Moldova a ocupat un loc important în activitatea științifică, și nu numai, a lui Eugen Nicolae. Are, și accentuez timpul prezent, la Chișinău mulți prieteni și colaboratori, ce au fost îndurerați la aflarea tristei vești. De la prima vizită efectuată, la începutul anilor '90, la Chișinău, despre care povestea uneori cu nostalgie, a legat

multe colaborări transformate în prietenii care au rezistat timpului. Cu abnegație a sprijinit dezvoltarea studiilor de numismatică și arheologie în Republica Moldova, îndeosebi în anii grei. Este mai puțin cunoscut faptul că a inițiat și sprijinit cercetările arheologice în situl din epoca romană de la Pruteni, Republica Moldova (2001–2003). Începând cu anul 2000, a organizat seria de Simpozioane de Numismatică ținute la Chișinău, ajunse la ediția cu numărul XIX, însoțite de cinci volume conținând lucrări prezentate în cadrul manifestărilor științifice. Dintre locurile pitorești aflate în spațiul delimitat de Prut și Nistru, unul anume, plin de istorie, l-a fascinat: Orheiul Vechi. La un moment dat, după o excursie de documentare, mi-a mărturisit: „aș vrea să cumpăr o casuță la Orhei și să îmi petrec ultimii ani cu istoria”. Referitor la cunoscutul sit arheologic de la Orheiul Vechi plănuia tipărirea unei monografii, însă timpul nu a mai avut răbdare și visul, ca multe altele, s-a risipit ca un fum.

Orheiul Vechi nu este un loc ales întâmplător, ci reflectă pe deplin activitatea științifică a lui Eugen Nicolae, un specialist în numismatică islamică, îndeosebi Hoarda de Aur și Imperiul Otoman. Lista publicațiilor arată că a avut preocupări multiple, oferind posterității lucrări de numismatică antică, bizantină și medievală, de sigilografie, metrologie și epigrafie islamică. A participat, între anii 1976 și 1994, la cercetări arheologice conduse de Muzeul Militar Național în situri din epoca romană din județele Vâlcea, Gorj și Olt. Contribuțiile sale fundamentale sunt însă legate de pătrunderea monedelor cufice la est de Carpați, de monedele locale din Basarabia din perioada formării Moldovei (emisiunile Costești-Gârlea și ale „Orașului Nou”/Orheiul Vechi) și de difuziunea decorului pseudo-cufic în spațiul românesc în secolele XIV–XVI. S-a integrat în curentul internațional de relansare a cercetării monedelor otomane sub influența lui Cüneyt Ölçer (Turcia), inițiator al acestuia, și a lui Kenneth MacKenzie (SUA) și Slobodan Srećković (Serbia), cu care a și colaborat. I-au fost recunoscute pe plan internațional contribuțiile la sistematizarea și datarea asprilor sultanilor Bayezid II, Selim I și Süleyman I, la tipologia șahiilor (dirhemilor) asiatici de la sfârșitul secolului XVI, precum și la cunoașterea singurului atelier otoman de la nord de Dunăre, Mudava (Moldova Veche, jud. Caraș-Severin). A pus pentru prima dată în evidență imitațiile și falsurile românești după asprii și șahii (dirhemii) otomani din secolele XV–XVI. A argumentat procesul de desprindere a regiunii Basarabiei de Hoarda de Aur înainte de 1369, localizarea stăpânirii „principelui Dimitrie” acolo în acest context, identificarea emblemei Țării de Jos a Moldovei, originea „zloților tătărăști” și relația lor cu ortul lui Despot Vodă, datarea timpurie a monedelor și contramărcilor de tip Asprokastron (Cetatea Albă) și succesiunea unor emisiuni monetare de la Mircea cel Bătrân. Preocupările multiple sunt relevate și de studii importante care nu au ca subiect cercetarea monedelor, așa cum este cazul articolelor referitoare la datarea brâielor de la Mânăstirea Bistrița, atribuite marelui ban Barbu Craiovescu (prin descifrarea unei ștampile cu inscripție osmană) și la publicarea celui mai vechi etalon moldovenesc de lungime, din secolul XVI. O muncă titanică, din păcate prea puțin integrată în circuitul științific, se leagă de recuperarea și valorificarea informațiilor, începând din anul 1993, despre câteva mii de monede și piese arheologice (inclusiv tezaure) descoperite în Republica Moldova, risipite pe piața de antichități sau aflate în colecții private.

Prelucrarea materialului numismatic inedit a fost valorificată prin numeroase prezentări, susținute la manifestări științifice din România și Republica Moldova. În străinătate, a participat la congrese și conferințe cu teme de istorie, arheologie și numismatică, precum: Kalamazoo (1992), Jambol (1993), Aix-en-Provence (1993), Balcic (1995), Heidelberg (1995), Praga (1996), Varna (2005), Cracovia (2008), Paris (2008) și Istanbul (2009). Se adaugă congresele de numismatică organizate periodic, la șase ani, de Consiliul Internațional de Numismatică (CIN) la Bruxelles (1991), Berlin (1997), Madrid (2003), Glasgow (2009), Taormina (2015) și Varșovia (2022). A participat la Adunările Generale ale Consiliului Internațional de Numismatică din 2003 (Madrid), 2009 (Glasgow), 2015 (Taormina) și 2022 (Varșovia) ca delegat al Societății Numismatice Române și apoi al Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan”. În cadrul Congresului de la Madrid (2003), a organizat, cu sprijinul Ministerului Afacerilor Externe, expoziția dedicată Centenarului Societății Numismatice Române. Din 1980 a fost membru al Societății Numismatice Române, pe care a condus-o în calitate de președinte între anii 2008 și 2010, membru al Societății Numismatice din Republica Moldova (2002), al Societății de Genealogie, Heraldică și Arhivistică „Paul Gore”, membru de onoare al Societății Numismatice Croate (1988) și membru corespondent al Institutului Arheologic German (2018).

În calitate de coordonator adjunct al Grupării Europene de Cercetare (GDRE) „Descoperiri monetare” (2007–2010), înființată printr-o convenție a Academiei Române cu CNRS-Franța și alte instituții din Polonia, Slovenia și Republica Moldova, a sprijinit integrarea cercetării izvoarelor numismatice din România în context mai larg, european. A participat la programe și proiecte de cercetare importante, dintre care cele mai cunoscute și cu impact internațional sunt Arheomet (studii de arheometalurgie, folosind metode analitice nucleare asupra unor obiecte de aur, argint și bronz din patrimoniul muzeal românesc) și Romarchaeomet (studii de autentificare și proveniență pe obiecte de aur, argint și bronz din muzeele românești, folosind metode atomice și nucleare), desfășurate în anii 2005–2010.

După 1990, s-a implicat în activitatea didactică, ținând cursuri și seminarii de *Istorie și civilizație otomană* (Facultatea de Istorie a Universității din București și Facultatea de Istorie a Universității Hyperion), *Istorie universală a evului mediu* (Școala de Arhivistică) și *Numismatică* (Facultatea de Istorie a Universității din București). Din anul 2004, timp de două decenii, s-a dedicat pregătirii tinerilor cercetători, în calitate de conducător de doctorat în cadrul Școlii de Studii Avansate a Academiei Române (SCOSAAR).

Eugen Nicolae a muncit enorm, cu o energie și dăruire uluitoare, influențând prin exemplul său o generație de specialiști în cercetarea izvoarelor numismatice, pe care a sprijinit-o necondiționat. Avea un talent oratoric ieșit din comun, adaptându-se oricărei situații, dezamorsând încordarea printr-o glumă sau autoironie fină. Era critic, dar niciodată nedrept și nu trecea la fapte sub impulsul mâniei, o calitate importantă ce s-a dovedit benefică în privința administrării instituției pe care a condus-o și asupra căreia și-a pus amprenta. Cu timpul, așa cum este firesc, în memoria contemporanilor se va estompa personalitatea sa, însă rămâne posterității opera sa științifică, organizatorică și administrativă.

Requiescat in pace!

Aurel Vîlcu
Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”;
e-mail: aurelvilcu@yahoo.com

LISTA LUCRĂRILOR PUBLICATE

MONOGRAFII

1. *Moneda otomană în Țările Române în perioada 1451–1512*, Chișinău, 2003.
2. *Monede și obiecte de metal descoperite la Costești, raionul Ialoveni*, Chișinău, 2023 (în colaborare cu A. Boldureanu și L. Dergaciova).

VOLUME COLECTIVE

3. *Tezaure din muzeele orașului Chișinău, secolele XVI–XVIII*, coord. V. M. Butnariu, Chișinău, 1994 (colaborare pentru monedele islamice, p. 17–24, 32–38, 63–69 și 105–110).
4. *Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României*, I, A–C, coord. C. Preda, București, 1994 (colaborare: autor sau coautor a 62 de articole).
5. *Chișinău 1436–1996*, Chișinău, 1996, broșură bilingvă (colaborare).
6. *Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României*, II, D–L, coord. C. Preda, București, 1996 (colaborare: autor sau coautor a 29 de articole).
7. R. Scott Carlton, *The International Encyclopaedic Dictionary of Numismatics*, Iola Wi. (S.U.A.), 1996 (colaborare pentru termenii românești).
8. *Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României*, III, M–Q, coord. C. Preda, București, 2000 (colaborare: autor sau coautor a 21 de articole).
9. *Monnaies et parures du Musée d’Histoire de la Moldavie de Iași*, coord. V. M. Butnariu, Iași, 2001 (2002) (colaborare pentru monedele islamice, p. 43, 60–63, 109, 114–116, 123–125, 133–135, 141 și 145–146).
10. *Dicționar enciclopedic*, V, O–Q, Editura Enciclopedică, București, 2004 (colaborare).
11. *Les monnaies d’or de l’Institut d’Archéologie de Bucarest*, în: Collection Moneta, 57, Wetteren, 2006 (în colaborare cu A. Vîlcu și Th. Isvoranu).
12. *Moneda în Republica Moldova*, coord. A. Boldureanu și E. Nicolae, Chișinău, 2015 (colaborare: introducerea și autor sau coautor pentru secțiunile despre monedele islamice și falsurile moldovenești).

STUDII ȘI NOTE

Numismatică antică și bizantină

13. *Notă asupra descoperirii monetare din anul 1958 din Furculești, orașul Videle, jud. Teleorman*, în: Studii și Cercetări de Istorie Veche și Arheologie, 36, 1985, 3, p. 258–260.
14. *Monede rare și inedite din Moesia Inferior, Tomis. I. De la Augustus la Commodus*, în: Buletinul Societății Numismatice Române, 77–79 (1983–1985), 1986, p. 89–107 (în colaborare cu Gh. Poenaru Bordea).
15. *Aksiopolis od III. do VII. Vijeka naše ere u svijetlu monetarnih otkrića*, în: Numizmatika, Spomen izdanje 1928–1988, Zagreb, p. 26–45 (în colaborare cu Gh. Poenaru Bordea și R. Ocheșeanu). Versiune franceză: *Axiopolis aux IIIe–VIIe siècles de n.è. à la lumière des découvertes monétaires*, în: Studii și Cercetări de Numismatică, 9, 1989, p. 53–73.

16. *Le trésor de monnaies du Bas-Empire romain découvert à Ulmetum en 1912*, în: *Rivista Italiana di Numismatica e Scienze Affini*, 90, 1988, p. 295–328 (în colaborare cu Gh. Poenaru Bordea și R. Ocheșeanu). Versiune românească: *Tezaurul de monede romane târzii descoperit la Ulmetum în 1912*, în: *Pontica*, 21–22 (1988–1989), p. 163–186.
17. *Minimi din tezaurul descoperit la Constanța în cartierul Anadolchioi*, în: *Buletinul Societății Numismatice Române*, 80–85 (1986–1991), 1992, p. 101–115 (în colaborare cu Gh. Poenaru Bordea).
18. *Dépôt monétaire de l'époque constantinienne de Tropaeum*, în: *Studies on settlement in ancient Thrace, Proceedings of the IIIrd International Symposium „Cabyle”, 17–21 May 1993*, Jambol, 1994, p. 363–366 (în colaborare cu M. Sâmpetru). Versiune românească: *Depozit monetar din epoca constantiniană de la Tropaeum*, în: *Studii și Cercetări de Numismatică*, 10 (1993) 1996, p. 43–46.
19. *Contributions numismatiques à l'histoire de Noviodunum aux VIe–VIIe siècles*, în: *Studii și Cercetări de Numismatică*, 11 (1995), 1997, p. 135–161 (în colaborare cu Gh. Poenaru Bordea și A. Popescu).
20. *Descoperiri de monede antice și bizantine*, în: *Buletinul Societății Numismatice Române*, 88–89 (1994–1995), 1998, p. 269–274.
21. *Quelques monnaies découvertes à Tropaeum Traiani*, în *Stephanos numismatikos, Edith Schönert-Geiss zum 65. Geburtstag*, Berlin, 1998, p. 523–542 (în colaborare cu Gh. Poenaru Bordea).
22. *Monede grecești și coloniale din colecția Emil Sachelarie*, în *Buletinul Societății Numismatice Române*, 90–91 (1996–1997), 2002, p. 27–37 (în colaborare cu Gh. Poenaru Bordea).
23. *Monede antice descoperite la Cogealac și Camena*, în: *Simpozion de Numismatică, organizat în memoria martirilor căzuți la Valea Albă, la împlinirea a 525 de ani (1476–2001), Chișinău, 13–15 mai 2001, Comunicări, studii și note*, București, 2002, p. 101–108 (în colaborare cu Th. Isvoranu).
24. *Un tezaur de monede bizantine descoperit la Alcedar, jud. Orhei*, în: *Simpozion de Numismatică, dedicat împlinirii a 125 de ani de la proclamarea Independenței României, Chișinău, 24–26 septembrie 2002, Comunicări, studii și note*, București 2003, p. 163–166 (în colaborare cu M. Ciocanu).
25. *Monede bizantine descoperite la Sucidava*, în: *Arheologia mileniului I p.Chr., Cercetări actuale privind istoria și arheologia migrațiilor*, București, 2010, p. 285–321 (în colaborare cu A. Vîlcu).
26. *Nouvelles données sur la pénétration des monnaies grecques en Bessarabie aux IVe–Ier siècles av. J.-C.*, în: D. Boteva (ed.), *Ex nummis lux, Studies in Ancient Numismatics in Honour of Dimitar Draganov*, Sofia, 2017, p. 169–175 (în colaborare cu A. Vîlcu).
27. *Aspects de la diffusion des monnaies d'argent istriennes au nord du Danube à la lumière du trésor découvert à Ivancea*, în: *Dacia*, NS, 60, 2016, p. 121–127 (în colaborare cu A. Vîlcu).

Numismatică islamică pre-otomană

28. *Quelques considérations sur les monnaies tatares de « la Ville Neuve » (Yangi-şehr / Şehr al-cedid)*, în: *Studii și Cercetări de Numismatică*, 11 (1995), 1997, p. 197–200.
29. *Dve monety final'noj stadii zolotoordynskogo gospodstva k zapadu ot Dnestra*, în: *Stratum plus*, 6, 1999, p. 142–146. Versiune românească: *Două monede din perioada de sfârșit a dominației Hoardei de Aur la vest de Nistru*, în: *Simpozion de Numismatică, organizat în memoria martirilor căzuți la Valea Albă, la împlinirea a 525 de ani (1476–2001), Chișinău, 13–15 mai 2001, Comunicări, studii și note*, București, 2002, p. 145–150.
30. *Un dirhem din secolul al X-lea descoperit la Iacobenii, com. Vlădenii, jud. Iași*, în: *Simpozion de Numismatică, dedicat împlinirii a patru secole de la prima Unire a românilor sub Mihai Voievod Viteazul, Chișinău, 28–30 mai 2000, Comunicări, studii și note*, București, 2001, p. 95–102.
31. *Câteva monede descoperite la Orheiul Vechi*, în: *Simpozion de Numismatică, dedicat împlinirii a patru secole de la prima Unire a românilor sub Mihai Voievod Viteazul, Chișinău, 28–30 mai 2000, Comunicări, studii și note*, București, 2001, p. 135–140 (în colaborare cu Gh. Postică).
32. *Monedele de cupru bătute în Orașul Nou (Şehr al-cedid)*, în: *Simpozion de Numismatică, dedicat împlinirii a 125 de ani de la proclamarea Independenței României, Chișinău, 24–26 septembrie 2002, Comunicări, studii și note*, București 2003, p. 167–179.
33. *Monede din secolele XIII–XIV descoperite în Dobrogea*, în: *Buletinul Societății Numismatice Române*, 92–97 (1998–2003), 2003, p. 175–187 (în colaborare cu B. Costin).
34. *Un tezaur de monede ale Hoardei de Aur descoperit la Orheiul Vechi*, în: *Buletinul Societății Numismatice Române*, 92–97 (1998–2003), 2003, p. 189–193.
35. *Monedele de tip Costești-Gârla*, în: *Simpozion de Numismatică, dedicat Centenarului Societății Numismatice Române (1903–2003), Chișinău, 26–28 noiembrie 2003, Comunicări, studii și note*, București, 2005, p. 89–104.

36. *Le monnayage en Bessarabie dans la deuxième moitié du XIVe siècle*, în: *XIII Congreso Internacional de Numismática, Madrid–2003, Actas – Proceedings – Actes, I*, ed. Carmen Alfaro, Carmen Marcos și Paloma Otero, 2005, p. 1367–1373.
37. *Monedele tătărești din tezaurul de la Săseni, raionul Călărași, Republica Moldova*, în: *Simpozion de Numismatică, organizat cu ocazia comemorării sfântului Ștefan cel Mare, domn al Moldovei (1504–2004), Chișinău, 29 septembrie–2 octombrie 2004, Comunicări, studii și note*, București, 2007, p. 183–210.
38. *Compositional analyses of some Golden Horde period copper coins*, în: *Studia archaeologiae et historiae antiquae, doctissimo viro scientiarum archaeologiae et historiae Ion Niculiță, anno septuagesimo aetatis suae, dedicatur*, Chișinău, 2008, p. 385–392 (în colaborare cu R. Bugoi și B. Constantinescu).
39. *Klad serebrjanyh monet Zolotoj Ordy obnaružennyj v Ivanče (Orhejskij rajon, Respublika Moldova)*, în: *Stratum plus*, 6, 2005–2009, p. 310–319 (în colaborare cu M. Ciocanu).
40. *Un fragment din tezaurul de la Săseni, raionul Călărași, Republica Moldova*, în: *Studii și Cercetări de Numismatică*, s.n., 2 (14), 2011, p. 81–88.
41. *Vostočnye monety epohi Zolotoj Ordy, vyjavlennye v hode podvodnyh issledovannij v Sudakskoj buhte*, în *Drevnjaja i srednevokovaja Tavrika, Sbornik statej, posvjaščennyj jubileju Eleny Aleksandrovny Paršinoj*, Arheologičeskij Al'manah, 33, Kiev, 2015, p. 447–450 (în colaborare cu S.M. Zelenko).

Numismatică otomană

42. *Contribuții la studiul monedelor de cupru otomane din secolele XV–XVI*, în: *Buletinul Societății Numismatice Române*, 77–79 (1983–1985), 1986, p. 297–307 (în colaborare cu M. Blasko).
43. *Tezaurul monetar din secolul al XVI-lea descoperit la Bercioiu, jud. Vâlcea*, în: *Buletinul Societății Numismatice Române*, 77–79 (1983–1985), 1986, p. 309–327 (în colaborare cu G. Custurea).
44. *Un lot de monede otomane din secolele XIV–XV în colecția Cabinetului numismatic al Institutului de Arheologie din București*, în: *Studii și Cercetări de Numismatică*, 9, 1989, p. 131–135.
45. *Monedele otomane descoperite în necropola medievală de la Enisala*, în: *Peuce*, 10, 1991, 1, p. 559–573 și 2, p. 423–427 (în colaborare cu M. Maxim).
46. *Dirhemi otomani de la sfârșitul secolului al XVI-lea provenind de la Tîrgoviște și împrejurimi*, în: *Caietul Seminarului Special de Științe Auxiliare ale Istoriei*, 3, 1992, p. 70–71 (în colaborare cu E. Teodoreanu).
47. *Hibridna aspra Sulejmana I*, în: *Numizmatičke Vijesti*, 34, 1992, 1(45), p. 62–63.
48. *Problèmes actuels de la numismatique ottomane en Roumanie*, în: *Caietele Laboratorului de Studii Otomane*, 2, 1993, p. 49–54.
49. *Un tezaur de aspri otomani de la începutul secolului al XVI-lea în colecțiile Muzeului Județean Brașov*, în: *Buletinul Societății Numismatice Române*, 80–85 (1986–1991), 1992, p. 139–154 (în colaborare cu L. Popa).
50. *Monede de cupru otomane din secolele XIV–XVI descoperite în Dobrogea*, în: *Buletinul Societății Numismatice Române*, 80–85 (1986–1991), 1992, p. 299–302 (în colaborare cu M. Blasko).
51. *Dirhemi otomani falși din a doua jumătate a secolului al XVI-lea*, în: *Studii și Cercetări de Istorie Veche și Arheologie*, 44, 1993, 2, p. 209–213 (în colaborare cu M. Blasko).
52. *Imitations et contrefaçons des aspres ottomans en Roumanie (fin du XVe–début du XVIe siècle)*, în *Actes du XIe Congrès International de Numismatique, Bruxelles, 8–13 septembre 1991*, III, Louvain-la-Neuve, 1993, p. 305–307.
53. *Mudava – le seul atelier monétaire ottoman en Roumanie*, în: *Histoire économique et sociale de l'Empire ottoman et de la Turquie (1326–1960), Actes du sixième congrès international tenu à Aix-en-Provence du 1er au 4 juillet 1992, Collection Turcica*, VIII, Paris, 1995, p. 227–233 (în colaborare cu M. Maxim și K. M. Mackenzie). Reimprimat în: M. Maxim, *Romano-Ottomanica, Essays and Documents from the Turkish Archives*, Istanbul, 2001, p. 201–206.
54. *Aspres ottomans des ateliers nord-ouest-balkaniques en Roumanie au XVIe siècle*, în: *1st International Numismatical Congress in Croatia, Opatija, 12–15.X.1995, Proceedings*, Opatija, 1996, p. 97–100.
55. *Retke turske akče iz ostave naćene u selu Šetonje*, în: *Numizmatičar*, 18/19, 1996, p. 123–131 + 6 pl. (în colaborare cu V. Radić și S. Srećković).
56. *Monedele de aur otomane din tezaurul de la Bălțata, raionul Criuleni, Rep. Moldova*, în: *Buletinul Societății Numismatice Române*, 86–87 (1992–1993), 1996, p. 167–177 (în colaborare cu A. Niculiță).
57. *Un tezaur din secolul al XVI-lea descoperit la Radu Vodă, comuna Izvoarele, județul Giurgiu*, în: *Studii și Cercetări de Numismatică*, 10 (1993), 1996, p. 109–135 (în colaborare cu E. Păunescu).

58. *Skupni nalaz turskih aspri iz Vatra Moldoviței*, în: Numizmatičke Vijesti, 39, 1997, 1 (50), p. 110–112. Versiune franceză: *Le dépôt d'aspres ottomans de Vatra Moldoviței, dép. de Suceava*, în: Buletinul Societății Numismatice Române, 90–91 (1996–1997), 2002, p. 127–129.
59. *Les aspres ottomans du trésor de Săseni, dép. de Călărași, Rép. de Moldavie*, în: Studii și Cercetări de Numismatică, 11 (1995), 1997, p. 201–209 (în colaborare cu A. Niculiță și A. Boldureanu).
60. *Tezaurul de la Brătușeni (Sărata Albă), raionul Edineț (sec. XVI)*, în: *Studia in honorem Ion Niculiță*, Chișinău, 1999, p. 299–305 (în colaborare cu A. Niculiță). Versiune franceză: *Le trésor de Brătușeni (Sărata Albă), dép. d'Edineț, Rép. de Moldavie (XVIe siècle)*, în: Romano-turcica, 1, 2003, Istanbul, p. 143–151.
61. *Aspres ottomans de Mudava en Moldavie*, în: XII. Internationaler Numismatischer Kongress, Berlin 1997, Akten, II, Berlin, 2000, p. 1279–1281.
62. *Un șahiu otoman hibrid din vremea lui Murad al III-lea (1574–1595)*, în: *Simpozion de Numismatică, dedicat împlinirii a patru secole de la prima Unire a românilor sub Mihai Voievod Viteazul, Chișinău, 28–30 mai 2000, Comunicări, studii și note*, București, 2001, p. 157–159.
63. *Un tezaur din epoca lui Mihai Viteazul descoperit în fostul raion Rezina*, în: *Simpozion de Numismatică, dedicat împlinirii a patru secole de la prima Unire a românilor sub Mihai Voievod Viteazul, Chișinău, 28–30 mai 2000, Comunicări, studii și note*, București, 2001, p. 161–167 (în colaborare cu A. Boldureanu și R. Tabuica).
64. *Aspri otomani falși descoperiți la Orheiul Vechi*, în: *Simpozion de Numismatică, organizat în memoria martirilor căzuți la Valea Albă, la împlinirea a 525 de ani (1476–2001), Chișinău, 13–15 mai 2001, Comunicări, studii și note*, București, 2002, p. 189–194 (în colaborare cu N. Răileanu).
65. *Descoperiri monetare din Moldova. III*, în: Arheologia Moldovei, 22, 1999 (2002), p. 219–232 (în colaborare cu V. Mihailescu-Bîrlița și C. Asăvoaie).
66. *Tezaurul de la Topala, com. Cenac, jud. Lăpușna (sec. XVI)*, în: *Simpozion de Numismatică, dedicat împlinirii a 125 de ani de la proclamarea Independenței României, Chișinău, 24–26 septembrie 2002, Comunicări, studii și note*, București 2003, p.189–199 (în colaborare cu A. Boldureanu și A. Niculiță).
67. *Cercetări arheologice de salvare pe teritoriul satului Căciulați, comuna Moara Vlăsiei, județul Ilfov (1991–1993)*, în: București. Materiale de Istorie și Muzeografie, 18, 2004, p. 20–40 (în colaborare cu Gh. Mănucu-Adameșteanu și I. Poll).
68. *Invazia asprilor otomani și riposta lui Ștefan cel Mare: emisiunile moldovenești de tip otoman*, în: Acta Moldaviae Septentrionalis, 4, 2005 (2006), p. 124–131
69. *La pénétration des aspres ottomans dans les Pays Roumains aux XIVe–XVIe siècles*, în: Bulletin du Cercle d'Études Numismatiques, Bruxelles, 44, 2007, 1, p. 304–308.
70. *Les imitations d'après les aspres ottomans des XVe–XVIe siècles: quelques analyses compositionnelles*, în: II. Uluslararası Nümismatik Sempozyumu / The notes of IInd International Numismatic Symposium, Istanbul, 31.V.2008, [Istanbul, 2008], p. 91–96 (în colaborare cu B. Constantinescu).
71. *Aspri otomani din colecțiile Muzeului Castelul Corvinilor din Hunedoara*, în: *Monedă și comerț în sud-estul Europei, III, Bibliotheca Brukenthal, XXXIX, Sibiu, 2009, p. 155–159 (în colaborare cu C. C. Roman).*

Numismatică medievală și modernă

72. *Descoperiri monetare de la Suceava (I)*, în: Buletinul Societății Numismatice Române, 86–87 (1992–1993), 1996, p. 179–198.
73. *Colecția Dominik Nicol, I. România, Medalii și plachete*, în: Buletinul Societății Numismatice Române, 86–87 (1992–1993), 1996, p. 283–304 (în colaborare cu N. Curdov).
74. *Descoperiri monetare de la Dridu, jud. Ialomița*, în: Buletinul Societății Numismatice Române, 88–89 (1994–1995), 1998, p. 291–296 (în colaborare cu A. Popescu).
75. *O monedă emisă de Çaka, fiul lui Nogay*, în: *Simpozion de Numismatică, organizat în memoria martirilor căzuți la Valea Albă, la împlinirea a 525 de ani (1476–2001), Chișinău, 13–15 mai 2001, Comunicări, studii și note*, București, 2002, p. 139–143.
76. *Date noi privind monedele și contramărcile de tip Asprokastron*, în: *Studia varia in honorem Professoris Ștefan Ștefănescu octogenarii*, coord. C. Luca și I. Căndea, București-Brăila, 2009, p. 217–226.
77. *Un tezaur din vremea lui Mircea cel Bătrân descoperit la Titu, județul Dâmbovița*, în: Studii și Cercetări de Numismatică, s.n., 1 (13), 2010, p. 69–83.
78. *Tendențe de unificare monetară în Țările Române*, în: *Bancnotele și monedele Băncii Naționale a României – 130 de ani de istorie, Simpozionul de istorie și civilizație bancară „Cristian Popișteanu”, București, 23 februarie 2010, (București, 2011), p. 52–60.*

79. *Din nou despre contramărcile atribuite Cetății Albe*, în: *Studii și Cercetări de Numismatică*, s.n., 3 (15), 2012, p. 115–117.
80. *Așa-zisul ort al lui Despot-Vodă și zloții tătărești*, în: *Studii și Cercetări de Numismatică*, s.n., 4 (16), 2013, p. 185–190.
81. *Medalii privind participarea României la expoziția universală de la Paris din 1867 din colecțiile Muzeului Național de Antichități (Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”)*, în: *Sub semnul datoriei și al împlinirii, Studia in honorem Dorina N. Rusu*, coord. I. Bolovan, I.-A. Pop, V. Spinei, București, 2021, p. 333–360 (în colaborare cu E. Cernea).

Arheologie, epigrafie, sigilografie

82. *Materiale arheologice relative la economia monetară din epoca Hoardei de Aur descoperite la Orheiul Vechi*, în: *Simpozion de Numismatică, dedicat împlinirii a patru secole de la prima Unire a românilor sub Mihai Voievod Viteazul, Chișinău, 28–30 mai 2000, Comunicări, studii și note*, București, 2001, p. 141–149 (în colaborare cu P. Bârnea, T. Reaboi și N. Telnov).
83. *Un inel sigilar descoperit la Orheiul Vechi*, în: *Buletinul Societății Numismatice Române*, 90–91 (1996–1997), 2002, p. 203–206 (în colaborare cu p. Bârnea).
84. *Un ornament pseudo-cufic*, în: *Simpozion de Numismatică, organizat în memoria martirilor căzuți la Valea Albă, la împlinirea a 525 de ani (1476–2001), Chișinău, 13–15 mai 2001, Comunicări, studii și note*, București, 2002, p. 151–169 (în colaborare cu p. Bârnea, cu anexe de M. Babeș, N. Mirițoiu și A. D. Soficaru).
85. *Platoul lui Ali (Orheiul Vechi, secolul al XIV-lea)*, în *Studii și cercetări de turcologie contemporană, Omagiu profesorului Mihai Maxim*, coord. C. Felezeu, Cluj-Napoca, 2004, p. 33–39 (în colaborare cu P. Bârnea).
86. *Inscripția funerară din secolul al XIV-lea descoperită la Orheiul Vechi în 1986*, în: *Simpozion de Numismatică, dedicat Centenarului Societății Numismatice Române (1903–2003), Chișinău, 26–28 noiembrie 2003, Comunicări, studii și note*, București, 2005, p. 81–88.
87. *O capsulă de teriac descoperită la Orheiul Vechi*, în: *Simpozion de Numismatică, dedicat Centenarului Societății Numismatice Române (1903–2003), Chișinău, 26–28 noiembrie 2003, Comunicări, studii și note*, București, 2005, p. 181–184.
88. *Pièces apotropaiques de l'époque de la Horde d'Or découvertes en Moldavie*, în: *Moștenirea istorică a tătarilor*, II, coord. T. Gemil și N. Pienaru, București, 2012, p. 87–96.
89. *Un etalon medieval moldovenesc de o jumătate de palmă*, în: *Studii și Cercetări de Numismatică*, s.n., 4 (16), 2013, p. 165–168.
90. *Une plaquette de cuivre avec inscription datant du quatorzième siècle découverte à Costești, district de Ialoveni, République de Moldova*, în *Studia mediaevalia et orientalia, Miscellanea in honorem professoris emeriti Victor Spinei oblata*, ed. G. Bilavski și D. Aparaschivei, București, 2018, p. 455–462.
91. *O țesătură otomană cu ștampilă din epoca lui Süleyman I (MNAR 10892)*, în: *Miscellanea historica et archaeologica in honorem professoris Ionel Cândea septuagenarii*, ed. C. Croitoru, București-Brăila, 2019, p. 263–276 (în colaborare cu E. Cernea).
92. *A bronze weight with Armenian inscription from Tarasova (Republic of Moldova, Rezina county)*, în: *Hushardan (Monument)*, anuar al Scientific Research Center of The Historical and Cultural Heritage, 16, Erevan, 2021, p. 148–159 (în colaborare cu A. Harutyunyan).

RECENZII

93. *Studii și cercetări de numismatică*, VIII, 1984, în: *Cărți noi în științe istorice, referate și recenzii*, 1, 1985, p. 39–44.
94. Hubert Frère, *Numismatique, Initiation aux méthodes et aux classements*, Louvain-la Neuve, 1982, în: *Buletinul Societății Numismatice Române*, 77–79 (1983–1985), 1986, p. 467–468.
95. Cüneyt Ölçer, *Karaman oğulları beyliği madeni paraları*, Istanbul, 1982, în: *Buletinul Societății Numismatice Române*, 77–79 (1983–1985), 1986, p. 481–484.
96. *Il “Capitolare dalle broche” della Zecca di Venezia (1358–1556)*, Padova, 1984, în: *Buletinul Societății Numismatice Române*, 77–79 (1983–1985) 1986, p. 484–485.
97. Cüneyt Ölçer, *Avrupa müzelerinde nadir Osmanlı madeni paraları, Kopenhag, Budapește, Ahmolean, Viyana, Münih, Berlin, Leningrad*, Istanbul, 1984, în: *Buletinul Societății Numismatice Române*, 77–79 (1983–1985), 1986, p. 487–488.

98. Slobodan Srećković, *Osmanlijski novac kovan na tlu Jugoslavije*, Belgrad, 1987, în: Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie „A.D. Xenopol”, 25, 1988, 2, p. 554–557. Retipărit în: Caietul Seminarului Special de Științe Auxiliare ale Istoriei, 2, 1990, p. 131–136.
99. Ranko Mandić, *Jugoslavenski katalog metalnog novca*, ediția a doua, revăzută, Belgrad, 1988, în: Caietul Seminarului Special de Științe Auxiliare ale Istoriei, 3, 1992, p. 280.
100. *Türk Nüsmatik Derneğinin 20. kuruluş yılında İbrahim Artuk'a armağan*, Istanbul, 1988, în: Studii și Cercetări de Istorie Veche și Arheologie, 43, 1992, 1, p. 97–99.
101. *Corpus des trésors antiques de la France, V. Rhône-Alpes*, Paris, 1988, în: Studii și Cercetări de Numismatică, 10 (1993), 1996, p. 184–185.
102. *Trésors monétaires*, 12, 1990, în: Studii și Cercetări de Numismatică, 10 (1993), 1996, p. 198–200.
103. Bernhard Prokisch, Hubert Emmerig, Michaela Heintz, Michaela Zavadil, Susanna Heinz, *Repertorium zur Neuzeitlichen Münzprägung Europas, XVIII, Südosteuropa*, Veröffentlichungen des Institutes für Numismatik, 5, Viena, 1999, în: Buletinul Societății Numismatice Române, 92–97 (1998–2003), 2003, p. 442–450.
104. Rahmi Hüseyin Ünal, Friedrich Krinzing, Michael Alram, Şule Pfeiffer-Taş (eds.), *Der Münzschatz von Beçin*. Philosophische-historische Klasse, Denkschriften, vol. 396. (Vienna, Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 2010), în: The Numismatic Chronicle, 172, 2012, p. 386–394.

NECROLOGURI, CRONICI, EDITORIALE, BIBLIOGRAFII

105. *Cüneyt Ölçer (1925–1990)*, în: Buletinul Societății Numismatice Române, 80–85 (1986–1991), 1992, p. 338–340.
106. *O donație făcută Cabinetului Numismatic al Institutului de Arheologie: colecția Dominik Nicol (New York)*, în: Studii și Cercetări de Numismatică, 10 (1993), 1996, p. 203–204.
107. *Eugen Chirilă (1921–1991)*, în: Studii și Cercetări de Numismatică, 10 (1993), 1996, p. 211.
108. *Constantin Preda la 70 de ani*, în: Buletinul Societății Numismatice Române, 88–89 (1994–1995), 1998, p. 9–12.
109. Numismatic Literature, 142, septembrie 1999 (colaborare)
110. *Horošo, što ja Vas našel, professor p. Bârnea*, în: Stratum plus, 5, 2000 (2002), p. 15–16.
111. *Gheorghe Poenaru Bordea*, în: Dacia, NS, 50, 2006, p. 451–460
112. *Cuvînt înainte*, la V. Vornic, N. Telnov, V. Bubulici, L. Ciobanu, *Pruteni, un centru de olărie dacic din epoca romană (cercetările din 2001 și 2003)*, Chișinău, 2007 (2008), p. 5–6.
113. *Avant-propos*, la M. Dima, D. Elefterescu, *Monnaies de Durostorum – Ostrov (4e siècle av. J.-C. – 6e siècle ap. J.-C.)*, în: Collection Moneta, 88, Wetteren, 2009, p. 3–4.
114. *Constantin Preda (1925–2008)*, Compte rendu 55, 2008, în: Commission Internationale de Numismatique, 2009, p. 40–41.
115. *Avant-propos*, la M. Angelescu, *Histria, Cent campagnes archéologiques*, în: Editions universitaires européennes, 2019, p. 7–10.
116. *Svetlana Reabteva (1966–2019)*, în: Studii și Cercetări de Istorie Veche și Arheologie, 70, 2019, 1–4, p. 389–408 (în colaborare cu N. Telnov și A. Boldureanu).
117. *Slobodan Srećković*, în: Studii și Cercetări de Numismatică, s.n., 9–14 (21–26), 2023, București, p. 213–219.

VOLUME EDITATE (REDACTOR ȘTIINȚIFIC – REDACTOR COORDONATOR)

118. *Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României*, I, A–C, Editura Enciclopedică, București, 1994.
119. *Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României*, II, D–L, Editura Enciclopedică, București, 1996.
120. *Etudes sur l'art de la Moldavie*, Institutul Studiul Artelor al Academiei de Științe a Republicii Moldova, Chișinău, 1996.
121. *Folclor muzical din Moldova / Folklore musical de Moldova*, ediție bilingvă, română și franceză, Comisia Națională a Republicii Moldova pentru UNESCO, Chișinău, 1997.
122. M. Şlapac, *Cetatea Albă, Studiu de arhitectură medievală*, Editura Arc, Chișinău, 1998.
123. *Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României*, III, M–Q, Editura Enciclopedică, București, 2000.
124. O. Iliescu, P. Radovici, *Monetele României, 1867–1969*, Editura Enciclopedică, București, 2004.
125. M. Şlapac, *Cetăți medievale din Moldova (mijlocul secolului al XIV-lea – mijlocul secolului al XVI-lea)*, Editura Arc, Chișinău, 2004.
126. Gh. Poenaru Bordea, R. Ocheșeanu, A. Popeea, *Monnaies byzantines du Musée de Constanța (Roumanie)*, Editura Moneta, Wetteren (Belgia), 2004.

127. V. Vornic, N. Telnov, V. Bubulici, L. Ciobanu, *Pruteni, un centru de olărie dacic din epoca romană (cercetările din 2001 și 2003)*, Chișinău, 2007 (2008).
128. M. Șlapac, *Cetăți din Țara Moldovei, Mică enciclopedie ilustrată*, Chișinău, 2008.
129. *Moneda în Republica Moldova*, coord. A. Boldureanu și E. Nicolae, Chișinău, 2015.
130. M. Șlapac, *Cetățile bastionare din Moldova (sfârșitul secolului al XVII-lea – mijlocul secolului al XIX-lea)*, Editura Arc, Chișinău, 2016.
131. S. Ciocanu, *Orașul Chișinău, Începuturi, dezvoltarea urbanistică, biserici (sec. XV–XIX)*, Cardidact SRL, Chișinău, 2017.
132. M. Șlapac, *Castelologia comparată, Arhitectura de apărare a Țării Moldovei între Occident și Orient*, Editura Arc, Chișinău, 2020.
133. M. Șlapac, *Kreposti Moldavskogo Knjažestva, mică enciclopedie ilustrată, ilustrații Vladimir Melnik*, Editura Arc, Chișinău, 2022.
134. M. Dima, *Circulația monetară la Durostorum în secolele I-III*, Editura Cetatea de scaun, Târgoviște, 2023.
135. M. Șlapac, *Cetatea Chilia. Aspecte istorico-arhitecturale*, Editura Arc, Chișinău, 2024.

Comitetul Societății Numismatice Române, București, 1993.

Simpozionul Societății Numismatice Române, Caransebeș, 2004 (cu Constantin Preda).

Căpriana, Republica Moldova, octombrie 2006.

Al IV-lea Simpozion de Heraldică. Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei, Chișinău, 31 mai 2006 (cu Mariana Șlapac și Silviu Tabac).

Pontika 2008. Recent Research on the Northern and Eastern Black Sea in Ancient Times, International Colloquium at the Institute of Archaeology Jagiellonian University, Cracovia, aprilie 2008 (cu Aurel Vîlcu și Emanuel Petac).

Pontika 2008. Cracovia, aprilie 2008 (cu Emanuel Petac).

Pontika 2008. Cracovia, aprilie 2008 (cu Aurel Vilcu și Ana Boldureanu).

Al XXV-lea Simpozion Național de Numismatică, Alexandria, 29–31 mai 2008.

Arheomet 2008 (cu Mircea Babeș).

Al XXVI-lea Simpozion Național de Numismatică, Băile Herculane, 13–15 mai 2009 (cu Zbyšek Šustek).

Expoziția „175 de ani în slujba arheologiei”, Casa Academiei, aprilie 2009.

*Al XI-lea Simpozion de Numismatică, Chișinău,
3–4 septembrie 2010.*

Orheiul Vechi, Republica Moldova, după Simpozionul de Numismatică de la Chișinău din 3–4 septembrie 2010 (cu Georges Depeyrot).

Orheiul Vechi, Republica Moldova. Baia Turcească, 2010 (cu Georges Depeyrot, Theodor Isvoranu, Monica Dejan).

Orheiul Vechi, Republica Moldova, 2010 (cu Aurel Vîlcu).

Tighina, Republica Moldova, 2011.

Tighina, Republica Moldova, 2011 (cu Ana Boldureanu).

Crimea, 2011.

Cu doi elevi de la Liceul francez „Anna de Noailles” în stagiu la Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, Casa Macca, 2013.

Simpozionul „Cercetări Arheologice și Numismatice”, ediția a IV-a, Muzeul Municipiului București – Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București, 13–15 septembrie 2018.

*Dubla lansare de carte (Ion Barnea, „Altarul paleocreștin” și Alexandru Barnea, „Omnia mea vobis”),
Muzeul George Severeanu, 16 februarie 2024.*

Eugen Nicolae la Sesiunea de comunicări științifice organizată de Muzeul Național de Artă al României și Institutul de Istoria Artei „G. Oprescu”, cu lucrarea Despre ornamentul islamic „nodul fericirii” și originea puterii sale apotropaice, 26 septembrie 2024 (cu Iulia Dumitrașcu).

Împreună cu comisia de doctorat, doctoranzi și colegi, Casa Academiei, 27 septembrie 2024.

2006

2007

2009

2011

2024

ABREVIERI / ABRÉVIATIONS / ABBREVIATIONS

- AA – Archäologischer Anzeiger. Deutsches Archäologisches Institut, Darmstadt, München, Tübingen–Berlin
(A)ARMSI – Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice, București
ACD – Acta Classica Universitatis Scientiarum Debrecenensis, Debrecen
ActaArchHung – Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae, Budapest
ActaHistArt – Acta historiae artium Academiae scientiarum Hungaricae, Akadémiai Kiadó, Budapesta
ActaMN – Acta Musei Napocensis, Cluj-Napoca
ActaMP – Acta Musei Porolissensis, Zalău
AÉ – L'Année épigraphique, Paris.
AIIA Iași – Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie „A. D. Xenopol”, Iași
AIIC – Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu”, Cluj
AJBA – American Journal of Biological Anthropology
AJPA – American Journal of Physical Anthropology
AK – Archaeologiai Közlemények, Pest
AnSt – Anatolian Studies, British Institute of Ankara
AnUCDC – Analele Universității Creștine „Dimitrie Cantemir”
AnUVT – Annales d'Université « Valahia » Târgoviște, Section d'Archéologie et d'Histoire
AO – Arhivele Olteniei, Craiova
ArchBulg – Archaeologia Bulgarica, Sofia
ArchÉrt – Archaeológiai Értesítő, Budapest
Argesis – Argesis. Muzeul Județean Argeș. Pitești
ArhMed – Arheologia Medievală
ArhMold – Arheologia Moldovei, Iași
AȘUI – Analele Științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași
Az Érem – Az Érem kiadványai, Budapest
Banatica – Banatica. Muzeul Banatului Montan, Reșița
BARBrSer – British Archaeological Reports. British Series, Oxford
BARIntSer – British Archaeological Reports. International Series, Oxford
BCMI – Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice
BerRGK – Bericht der Romisch-Germanische Kommission des Deutschen Archäologischen Instituts, Frankfurt am Main
BibIstroPontica-P – Biblioteca Istro-Pontica. Seria Patrimoniu, Tulcea
BJ – Bonner Jahrbücher – Bonner Jahrbücher des Rheinischen Landesmuseums in Bonn, Bonn
BMC – *Coins of the Roman Empire in the British Museum*, Londra: I, *Augustus to Vitellius*, 1923; II, *Vespasian to Domitian*, 1930; III, *Nerva to Hadrian*, 1936; IV, *Antoninus Pius to Commodus*, 1968; V, *Pertinax to Elagabalus*, 1950 (H. Mattingly); VI, *Severus Alexander to Balbinus and Pupienus*, 1962 (R.A.G. Carson).
BMI – Buletinul Monumentelor Istorice, București
BMJT – Buletinul Muzeului Județean Teleorman, Alexandria
BSNR – Buletinul Societății Numismatice Române, București
Buridava – Buridava. Studii și materiale, Muzeul Județean „Aurelian Sacerdoțeanu”, Râmnicu Vâlcea
CA – Cercetări Arheologice. Muzeul Național de Istorie a României, București
Caiete ARA – Caiete ARA. Asociația Arhitectură, restaurare, arheologie, București
Carpica – Carpica. Complexul Muzeal „Iulian Antonescu” Bacău
CCA – Cronica Cercetărilor Arheologice din România
CEpR – Cronica Epigrafică a României
Cerclst – Cercetări Istorice, Iași
CICSA – Centrul de Istorie Comparată a Societăților Antice, Facultatea de Istorie, Universitatea din București
CIL – *Corpus Inscriptionum Latinarum*, I–XVII, Berlin
CN – Cercetări Numismatice. Muzeul Național de Istorie a României, București
CNM, V.1 – *Corpus Nummorum Moldaviae*, vol. V.1, Chișinău
CRAI – Académie des inscriptions et belles-lettres. Comptes rendus des séances de l'année ...
Crisia – Crisia. Muzeul Țării Crișurilor, Oradea

- Dacia – Dacia / Dacia Nouvelle Série. Revue d'archéologie et d'histoire ancienne. Académie Roumaine. Institut d'archéologie « V. Pârvan », Bucarest
- Danubius – Danubius. Revista Muzeului de Istorie Galați
- DHA – Dialogues d'histoire ancienne, Institut des Sciences et Techniques de l'Antiquité
- Documenta Praehistorica – Documenta Praehistorica, University of Ljubljana, Faculty of Arts, Department of Archaeology, Ljubljana
- EphemDac – Ephemeris Dacoromana, Roma
- EphemNap – Ephemeris Napocensis, Cluj-Napoca
- ERSIR – *Enciclopedia reprezentanților scrisului istoric românesc*, I – V, V. Spinei, D. N. Rusu (coord.), Suceava, 2021
- FolArch – Folia Archaeologica. A Magyar Nemzeti Múzeum Évkönyve. Annales Musei Nationalis Hungarici, Budapest
- Fontes I – *Fontes Historiae Daco-Romanae – Izvoarele istoriei României*, I, București, 1964
- Fontes II – *Fontes Historiae Daco-Romanae – Izvoarele istoriei României*, II, București, 1970
- FSI – Forensic Science International
- Glasnik – Glasnik. Srpsko Arheološko Društvo (Journal of the Serbian Archaeological Society), Belgrad
- Hierasus – Hierasus. Muzeul Județean Buzău
- HOMO – HOMO. Journal of Comparative Human Biology, Stuttgart
- Ialomița – Ialomița. Studii de cercetări de arheologie, istorie, etnografie și muzeologie, Slobozia
- IDRE – C. C. Petolescu, *Inscriptiones Daciae Romanae. Inscriptiones externae – Inscriptions externes concernant l'histoire de la Dacie*, I-II, București, 1996-2000
- IGB – G. Mihailov, *Inscriptiones graecae in Bulgaria repertae*, vol. I-V, Sofia, 1956-1970
- IGLR – E. Popescu, *Inscripțiile grecești și latine din secolele IV–XIII descoperite în România*, București, 1976
- IGRR – *Inscriptiones Graecae ad Res Romanas pertinentes*, publiées par R. Cagnat, J. Toutain, G. Lafaye, Paris, 1906-1927
- IJP – International Journal of Paleopathology
- ISM – *Inscriptiones Daciae et Scythiae Minoris antiquae. Series altera: Inscriptiones Scythiae Minoris Graecae et Latinae – Inscriptiile din Sythia Minor*: I. *Inscriptiones Histriae et vicinia – Histria și împrejurimile* (Dionisie M. Pippidi), București, 1983; II. *Tomis et territorium – Tomis și teritoriul său* (Iorgu Stoian), București, 1987; III. *Callatis et territorium – Callatis et son territoire* (Alexandru Avram), București – Paris, 1999; IV. *Tropaeum – Durostorum – Axiopolis* (Emilian Popescu), București – Paris, 2015 ; V. *Capidava – Troesmis – Noviodunum* (Emilia Doruțiu-Boilă), București, 1980; VI.2. *Supplementa 2. Tomis et territorium – Tomis et son territoire* (Alexandru Avram, Maria Bărbulescu, Livia Buzoianu), București – Paris, 2018
- Istros – Istros. Muzeul Brăilei „Ferdinand I”, Brăila
- IzvestijaVarna – Izvestija na Narodnija Muzej (Izvestija na Varnenskoto Arheologičesko Družestvo), Varna
- JAHA – Journal of Ancient History and Archaeology, Cluj-Napoca
- JAS – Journal of Archaeological Science, Amsterdam
- JAT – Journal of Ancient Topography
- JFS – Journal of Forensic Studies
- JITE – Journal of Institutional and Theoretical Economics
- JHE – Journal of Human Evolution
- LRBC – *Late Roman Bronze Coinage A.D. 394-498*, Londra, 1965: I, *The Bronze Coinage of the House of Constantine A.D. 324–346* (P. V. Hill, J. P. C. Kent); II, *Bronze Roman Imperial Coinage of the Later Empire A.D. 346–498* (R. A. G. Carson, J. P. C. Kent).
- MarNero – Il Mar Nero. Annali di archeologia e storia, Roma
- MemAnt – Memoria Antiquitatis, Piatra Neamț
- Marmatia – Marmatia. Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Maramureș, Baia Mare
- MCA – Materiale și Cercetări Arheologice, București
- MCSEE – Monedă și comerț în Sud-Estul Europei, Sibiu
- MEFRM – Mélanges de l'École française de Rome. Moyen Âge, Rome
- MER – *Catalogue des monnaies de l'Empire romain*. II. J.-B. Giard, *De Tibère à Néron*, Paris, 1988 ; III. J.-B. Giard, *Du soulèvement de 68 après J.-C. à Nerva*, Paris-Strasbourg, 1998
- MFMÉ-SA – A Móra Ferenc Múzeum Évkönyve – Studia Archaeologica, Szeged
- MIR – *Moneta Imperii Romani*. 14. B. Woytek, *Die Reichsprägung des Kaisers Traianus (98–117)*, I–II, Wien, 2010; 18. W. Szaivert, *Die Münzprägung der Kaiser Marcus Aurelius, Lucius Verus und Commodus (161–192)*, Wien, 1986.
- Mousaios – Mousaios. Buletinul Științific al Muzeului Județean Buzău
- MuzNaț – Muzeul Național, Muzeul Național de Istorie a României, București
- Numizmatičar – Numizmatičar. Casopis za anticki i stari jugoslovenski novac, Belgrad

- Numizmatikai Közlöny – Numizmatikai Közlöny. A Magyar Numizmatikai Társulat, Akadémiai Klado, Budapest
- NZ – Numismatische Zeitschrift, Viena
- Oltenia – Oltenia. Studii și Comunicări, Craiova
- Paléorient – Paléorient: revue interdisciplinaire de préhistoire et de protohistoire du sud-ouest et de l'Asie centrale, Paris
- PBF – Prähistorische Bronze Funde, München – Stuttgart
- Peuce – Peuce. Studii și cercetări de istorie și arheologie, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale „Gavrilă Simion”, Tulcea
- PME – H. Devijver, *Prosopographia militiarum equestrium quae fuerunt ab Augusto ad Gallienum*, Leuven, I (A–I, 1976), II (I–V, 1977), III (1980; indici)
- Pontica – Pontica. Studii și materiale de istorie, arheologie și muzeografie, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie, Constanța
- Przegląd Archaeologiczny – Przegląd Archaeologiczny, Institut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk, Wrocław
- PZ – Prähistorische Zeitschrift, Institut für Prähistorische Archäologie, Berlin
- RAASI – Revista de Arheologie, Antropologie și Studii Interdisciplinare, Institutul de Cercetări Bioarheologice și Etnoculturale, Republica Moldova
- RAN – Repertoriul Arheologic Național / National Archaeological Repository
- RCAN – Revista de Cercetări Arheologice și Numismatice, București
- RESEE – Revue des Études Sud-Est Européennes. Academia Română. Institutul de Studii Sud-Est Europeene, București
- RevArh – Revista Arheologică, Chișinău
- RGZM – Barbara Pferdehirt, *Römische Militärdiplome und Entlassungsurkunden in der Sammlung des Römisch-Germanischen Zentralmuseums*, Mainz, I-II, 2004
- RI – Revista Istorică. Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, București
- RIC – *The Roman Imperial Coinage*, Londra: I², *From 31 BC to AD 69*, 1984 (C. H. V. Sutherland); II, *Vespasian to Hadrian*, 1926 (H. Mattingly, E.A. Sydenham); II.1, *From AD 69–96. Vespasian to Domitian*, 2007 (I. A. Carradice, T.V. Buttrey); II.3, *From AD 117–138. Hadrian*, 2019 (R.A. Abdy, P.F. Mittag); III, *Antoninus Pius to Commodus*, 1930; IV.1, *Pertinax to Geta*, 1968 (H. Mattingly, E.A. Sydenham); IV.2, *Macrinus to Pupienus*, 1938; IV.3, *Gordian III – Uranian Antoninus*, 1949 (H. Mattingly, E. A. Sydenham, C. H. V. Sutherland); V.1, 1927 (reimprimat 1968; P. H. Webb); VII, *Constantine and Licinius A.D. 313–337*, 1966 (P.M. Bruun); VIII, *The Family of Constantine I A.D. 337–364*, 1981; X, *The Divided Empire and the Fall of the Western Parts A.D. 395–491*, 1994 (J.P.C. Kent)
- RMD – Margaret M. Roxan, *Roman Military Diplomas*, London: I. *Roman Military Diplomas 1954–1977*, 1978; II. *Roman Military Diplomas 1978–1984*, 1985; III. *Roman Military Diplomas 1985–1993*, 1994; Margaret M. Roxan, P. Holder, *Roman Military Diplomas IV*, 2003; P. Holder, *Roman Military Diplomas V*, 2006
- RMM-MIA – Revista Muzeelor și Monumentelor – Monumente Istorice și de Artă, București
- Romanoslavica – Romanoslavica. Asociația Slaviștilor din România, București
- RPC – *Roman Provincial Coinage*, Oxford (https://rpc.ashmus.ox.ac.uk/search/map?volume_id=)
- RPC, VII.2 – *Roman Provincial Coinage. VII.2. From Gordian I to Gordian III (AD 238–244): all provinces except Asia*, Londra/Paris, 2022 (J. Mairat, M. Spoerri Butcher, cu contribuția M. Amandry, R. Bland, K. Butcher, J. Nurpetlian, U. Peter).
- RRH – Revue Roumaine d'Histoire, Bucarest
- SAA – Studia Antiqua et Archaeologica, Iași
- SCIA.AP – Studii și Cercetări de Istoria Artei. Seria Artă Plastică
- SCIV(A) – Studii și Cercetări de Istorie Veche (și Arheologie), București
- SCN – Studii și Cercetări de Numismatică, București
- SHA – *Scriptores Historiae Augustae*, Teubner, Leipzig, 1965
- Simpozion Chișinău 2003 – *Simpozion de numismatică dedicat Centenarului Societății Numismatice Române (1903–2003)*, Chișinău, 26–28 noiembrie 2003, București, 2005.
- SMIM – Studii și Materiale de Istorie Medie. Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, București
- SMMIM – Studii și Materiale de Muzeografie și Istorie Militară, București
- SNGCop 2 – *Sylloge Nummorum Graecorum. The Royal Collection of Coins and Medals, Danish Royal National Museum*, Copenhaga, 1942–1969 (serie reeditată); II, *Thrace and Macedonia*, West Milford, 1982.
- SP – Studii de Preistorie, București
- StCl – Studii Clasice, București
- StratumPlus – Stratum Plus, Școala Superioară de Antropologie, Chișinău, St Petersburg, București
- Suceava – Suceava. Anuarul Muzeului Național al Bucovinei, Suceava
- SympThrac – Symposia Thracologica, București
- Syria – Syria. Archéologie, art et histoire. Institut Français du Proche-Orient
- TdE – Trabajos de Egiptología. Papers on Ancient Egypt, Universidad de La Laguna, Tenerife, Spania

Th-D – Thraco-Dacica, București

Tyragetia – Tyragetia. Anuarul Muzeului Național de Istorie a Moldovei, Chișinău

VAH – Varia Archaeologica Hungarica V. Redigit Csanád Bálint. Publicationes Instituti Archaeologici Academiae Scientiarum Hungaricae, Budapest

Valachica – Valachica. Studii și cercetări de istorie și istoria culturii, Complexul Muzeal Național „Curtea Domnească”, Târgoviște

ZPE – Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik, Bonn

ZRVI – Zbornik radova Vizantološkog instituta. The Institute for Byzantine Studies. Serbian Academy of Sciences and Arts, Belgrad